

Професія : Складальник корпусів металевих суден.
Електрозварник ручного зварювання.
група 211
09.04.2020 (опрацювати до 15.04.2020)
Завдання: скласти конспект.

Тема уроку № 12 : Різання металу

Різання – це операція розділення металу або заготовки на частини за допомогою ножівкового полотна, ножиць і іншого ріжучого інструменту.

Різання металу відрізняється від рубання тим, що в цій операції ударні зусилля замінюються натискними.

При виконанні слюсарних і слюсарно-складальних робіт часто доводиться розрізати листовий матеріал, дрiт, труби і рідше сортовий метал.

Здійснюють різання або ручним способом ручними ножівками, труборізами, або механічним за допомогою привідних ножівок, дискових пил, прес-ножиць, паралельних (гільотинних) ножиць, спеціальних верстатів з абразивними кругами, кутовими шліфувальними машинами (болгарками) .

Різка металу може бути :

- *холодною (механічною);*
- *з застосуванням високотемпературних технологій.*

При холодному (механічному) методі різання до металопродукату прикладається механічне зусилля ріжучого інструменту. Обов'язковою умовою є те, що твердість інструменту повинна бути більшою від твердості заготовки. В цьому випадку використовують різноманітні гільотинні та прес-ножиці, кутові шліфувальні машинки (болгарки), циркулярні пили, стрічкопилні, токарно- револьверні та гідроабразивні верстати та інші.

- **Різка болгаркою** використовується в одиничному та дрібносерійному виробництві для розрізання сортового металопродукату: кругляка і труб малого та середнього діаметру, арматури, кутників, квадратів та ін. Недоліком цього методу різки є низька продуктивність праці, підвищений ризик травматизму.
- **Різка циркулярною пилою** дозволяє виконувати не тільки прямолінійний розріз, але і розрізи під кутом. До недоліків можна

віднести низьку швидкість та обмеження по глибині розрізу і значну кількість відходів.

- **Рубка металу на гільотинних ножницях** належить до найбільш економічно вигідних методів різки металу завдяки достатньо високій продуктивності, точності і якості різку. Широко застосовується в серійному та масовому типах виробництва. Недоліком є неможливість рубки заготовок складної конфігурації.
- **Стрічкопильний верстат** дозволяє виконувати різку арматури, труби, кутника, круга, сляба, тавра та іншого профілю з чорних і кольорових металів, нержавіючої сталі, різноманітних сплавів. Різання може бути як прямолінійним, так і під кутом. Верстат має високу продуктивність, мінімальну ширину прорізу і забезпечує високу точність розмірів заготовок та якість площини розрізу. Має обмеження по розмірах металопрокату, що розрізається. Стрічкопильні верстати широко використовуються в сучасному виробництві.
- **Гідроабразивна різка** є одним з інноваційних методів різання металів і дозволяє отримати заготовки довільної конфігурації, високої точності і якості. При використанні даного методу не потрібна подальша обробка країв різання. Різка проводиться на спеціальних верстатах з числовим програмним керуванням. Ріжучим інструментом виступає суміш води і абразива – піску, яка подається в спеціальне вузьке сопло під дуже високим тиском. (див. відеоролик № 1).

При високотемпературній різці метал за допомогою спеціального інструменту та обладнання розплавляється в місці розрізу, а розплав видувається з зони різання струменем розігрітого газу. Термічну різку виконують на сучасних ручних та механізованих верстатах газової, плазмової та лазерної різки (автогени, плазмові та газові різачки, установки лазерної різки).

Безпека праці при різанні металу:

- оберігати руки від поранення об ріжучі кромки ножівки і заусенці на металі;
- слідкувати за положенням пальців лівої руки, підтримуючи лист знизу;
- не здувати стружку і не видаляти її руками для запобігання засмічення очей або поранення рук;
- не захаращувати робоче місце непотрібними інструментами і деталями;
- не знімати, не змащувати рухомі і обертові частини, не переводити ремінь зі ступені на ступінь при роботі ножівкового верстата.

